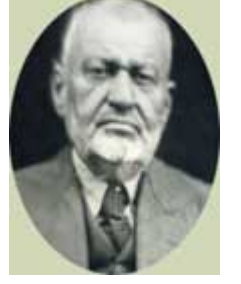


İsmail Remzi Berkün (1870-1955)



1870 yılında Isparta'nın Yalvaç ilçesinde doğdu. Babası Yalvaç'ın önde gelen eşrafından Osman Ağa, annesi Fatma Hanım'dır. İlk ve ortaöğrenimini Yalvaç Rüştüyesinde tamamlayan İsmail Remzi, henüz 17 yaşında iken tahrirat memuru olarak devlet memurluğuna adım attı. Daha sonra sırasıyla; 1892'de Yalvaç Tahrirat Kâtibi, 1893'te Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Memuru, 1904'te ise Yalvaç Nüfus İdaresi Başkâtipliği görevlerine atandı. Yalvaç Nüfus İdaresinde 10 yıl çalıştıktan sonra 1914-1917 yıllarında Yalvaç Belediye Başkanlığı görevinde bulundu. 1 Mart 1920'de tekrar Belediye Başkanlığına seçildi. Bu görevleri sırasında Yalvaç'ta Millî Mücadele ruhunun inşası yönünde elinden gelen gayreti gösterdi.

İsmail Remzi Efendi, muhtemelen Kasım 1919 veya daha önceki bir tarihte selefi Abdullah Efendi ve Yalvaç Müftüsü Hüseyin Efendi ile birlikte Yalvaç Heyet-i Milliyesinin kurulmasında öncülük etti. Daha sonra bu milli teşkilat -bütün ülke çapında olduğu gibi- Aralık sonu veya Ocak 1920 başlarında Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adını aldı ve cemiyetin başkanı oldu. Yalvaç Belediye Başkanı ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Başkanı sıfatıyla, Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin ve dolayısıyla Heyet-i Temsiliyenin kararlarının uygulanmasında ve Yalvaç'ta milli heyecanın inşasında öncülük etti. 16 Mart 1920'de İstanbul'un resmen işgali haberi Yalvaç'ta duyulur duyulmaz İsmail Remzi Efendi'nin gayretleriyle 22 Mart 1920'de 15 bin kişinin katıldığı büyük bir miting düzenlendi. Mitingde ateşli nutuklar söylenerek işgal protesto edildi. Miting sonunda hazırlanan protesto metni Antalya'da İtalyan temsilcisi vasıtasıyla ilgili makamlara iletildi. Ayrıca protesto metninin bir sureti de "Miting Tertip Heyeti Namına Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ve Belediye Reisi Remzi" imzası ile Heyet-i Temsiliye Başkanlığına gönderildi.

Meclis-i Mebusanın dağıtılması üzerine bu günlerde, Ankara'da milli bir meclisin toplanması çalışmaları yapılıyordu. Yalvaç'tan İsmail Remzi, Isparta Milletvekili seçilerek Ankara'ya gönderildi. İsmail Remzi Efendi, 23 Nisan günü TBMM'nin açılış oturumuna katıldı. Birinci Dönem Milletvekili olarak Mecliste aktif çalışmalarda bulundu. Bütçe, Kadastro, PTT, Milli Eğitim, Tapu Kadastro ve dilekçe komisyonlarında görev yaptı. Milletvekilliği görevinin bitmesinden sonra memleketi Yalvaç'ta CHP ilçe teşkilatında yer aldı. Edip, Huriye, Cemil, Reşat, Mesut ve Seniha isimlerinde 6 çocuk babası olan İsmail Remzi 20 Mayıs 1955 tarihinde 85 yaşında vefat etti.

Nuri KÖSTÜKLÜ

KAYNAKÇA

Yalvaç Belediyesi Arşivi

AKÇA, Bayram, "Tek Parti Döneminde Isparta'da Milletvekili Seçimleri ve Milletvekillerinin Özgeçmişleri", **Journal of Universal History Studies**, 3(2), December 2020, ss. 336- 352.

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi Milli Mücadele ve TBMM I. Dönem**, C 3

ERMUMCU, Turgut “I. Dönem TBMM’de Isparta Milletvekilleri ve Meclis Çalışmaları”, **SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Mayıs, 2010, sayı:21, ss. 139- 153.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, 1990, sayı:18, ss. 601-613.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, **Milli Mücadele’de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları**, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 1999.

TBMM Albümü 1920-2010, C 1, 1920-1950, TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü yay., Ankara Nisan 2010.

TBMM Zabıt Ceridesi, C 20, TBMM Matbaası, Ankara 1959.

21/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ismail-remzi-berkun-1870-1955/?pdf=6788> adresinden erişilmiştir